ПЕРЕДМОВА

Посібник призначений для проведення діагностувальних та підсумкових тематичних робіт з української мови та літератури в 7-х класах закладів загальної середньої освіти за модельними навчальними програмами: «Українська мова. 7-9 класи» (автори: Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.) та «Українська література. 7-9 класи» (автори: Яценко Т. О., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.). Видання відображає сучасний підхід до тематичного оцінювання навчальних досягнень учнів та відповідає методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України щодо використання тестових технологій у процесі вивчення української мови і літератури, новій редакції Українського правопису (2019 р.).

Кожен варіант діагностувальної та підсумкової тематичної роботи складається із 9 завдань трьох типів, які відрізняються за рівнем складності.

У завданнях першого типу (1–6), що відповідають початковому і середньому рівням навчальних досягнень учнів, необхідно зазначити лише одну правильну відповідь із чотирьох запропонованих, позначивши хрестиком ту літеру в таблиці, якій відповідає правильний варіант. За кожну правильну відповідь учень максимально отримує 1 бал.

Завдання другого типу (7—8) відповідають достатньому рівню навчальних досягнень учнів і перевіряють не тільки теоретичні знання учнів, а й практичні навички. Вони складаються здебільшого із завдань, які потребують розгорнутої відповіді, а також тестів на встановлення відповідності.

Відповідь на запитання учні не записують у таблицю, а оформлюють більш розширено. Обсяг відповіді обмежено кількістю рядків, що технічно відведено в кожному варіанті. За правильне виконання завдань другого типу (7–8) учень може отримати максимально 3 бали (ці бали учитель розподіляє на власний розсуд).

У завданнях на встановлення відповідності до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, треба вибрати один правильний варіант, позначений буквою. Відповідь учень записує в таблицю.

Завдання третього типу (9) відповідає високому рівню навчальних досягнень учнів і є творчим. Оцінюючи це завдання, учитель має враховувати вміння учня обґрунтовувати власні думки, робити узагальнення, використовувати мовні засоби з метою доведення своїх міркувань, зв'язність, завершеність тексту, а також грамотність та охайність творчої роботи. Максимальна кількість балів за творче завдання — 3.

Підсумкові тематичні роботи з української літератури — це тестові завдання різних форм та письмові твори.

Номери тестових завдань	***Максимальна кількість балів***
1–6	6 балів
7–8	3 бали
9	3 бали

Самостійні роботи з української мови аналогічні підсумковим тематичним, проте замість твору-мініатюри учні повинні зробити творче завдання, виконання якого потребує меншої кількості часу.

Самостійні роботи з літератури — це літературні диктанти, які побудовані у хронології вивчених творів. Запропоновані завдання для літературних диктантів перевіряють знання тексту твору, що вивчається за програмою, теорію літератури тощо, що дає змогу уникнути монотонності та забезпечить постійну й стійку мотивацію учнів до роботи. Завдання сформульовано у формі стверджувального речення, воно максимально коротке, точне й однозначне.

Клас_____	Прізвище, ім'я _____	Дата _____	Варіант 1

ДІАГНОСТУВАЛЬНА РОБОТА № 1 (ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ)

Дієслово

ЗАВДАННЯ З ВИБОРОМ ОДНІЄЇ ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ

1. Лише форми дієслова записано в рядку

А Б В Г

А веду, берегти, металевий
Б даруючи, створений, прочитано
В гріти, переклад, чекаючи
Г збережений, плести, весело

2. Лише змінні форми дієслова записано в рядку

А Б В Г

А прилітай, продано, виспіваний
Б з'їси, занесуть, чекаючи
В завітали, сміятися, принесено
Г передаси, світитиме, ходімо

3. Дієслова дійсного способу записано в рядку

А Б В Г

А носить, їдять, завітали
Б приведи, зрізали, ходімо
В несуть, творить, гляньте
Г жартували, передаси, виділіть

4. Неправильно утворено форму наказового способу дієслова в рядку

А Б В Г

А сиди
Б хай сидить
В сидіти
Г сидіть

5. Правильно вжито дієслівну форму в реченні

А Б В Г

А Давай зустрінемся увечері.
Б Виконай завдання швидко.
В Художник створе нову картину.
Г Чи ти дасиш мені навушники?

6. Помилку в написанні особових закінчень дієслів допущено в рядку

А Б В Г

А гудуть, мовчимо
Б колються, будуєте
В клеїте, сплять
Г хотять, біжать

7. НЕМАЄ лексичної помилки в рядку

А Б В Г

А заказати піцу
Б рішити задачу
В вимкнути комп'ютер
Г являється прикладом

ЗАВДАННЯ НА ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ

8. Установіть відповідність: до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний варіант, позначений буквою.

Форма дієслова	***Приклад***
1 інфінітив	**А** намальований
2 дієприслівник	**Б** опрацювавши
3 дієприкметник	**В** вирощують
4 безособове дієслово	**Г** плекати
	Д дощить

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ

9. Перепишіть речення, виправивши у ньому орфографічні помилки.

Життя і мрія в згоді небувають, хоч вічно борються, хоч миру прагнуть.

Клас_____	Прізвище, ім'я _____	Дата _____	Варіант 2

ДІАГНОСТУВАЛЬНА РОБОТА № 1 (ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ)

Дієслово

ЗАВДАННЯ З ВИБОРОМ ОДНІЄЇ ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ

1. Форми дієслова є в усіх рядках, ОКРІМ

А Б В Г

А малювати, переможений, велено
Б створено, обирати, пишу
В любили, навчено, веселий
Г умитий, створили, підносити

2. Лише незмінні форми дієслова записано в рядку

А Б В Г

А сиджу, чекати, створений
Б скошено, працювати, танцюючи
В граючи, перейде, нести
Г давати, попроси, висвітлено

3. Дієслова наказового способу записано в рядку

А Б В Г

А вивчаймо, насипали, співає
Б занесіть, взяв, познач
В любитимемо, читайте, скажи
Г почекаймо, привезімо, витри

4. Неправильно утворено форму наказового способу дієслова в рядку

А Б В Г

А працюємо
Б працюй
В хай працюють
Г працюймо

5. Правильно вжито дієслівну форму в реченні

А Б В Г

А Ходімте швидше на тренування!
Б Ти розповісиш, як провів вихідні?
В Давайте не будемо сперечатися.
Г Почнімо репетицію з читання віршів.

6. Помилку в написанні особових закінчень дієслів допущено в рядку

А Б В Г

А печемо, біжуть
Б полють, бачать
В сіють, мелемо
Г борються, сміються

7. НЕМАЄ лексичної помилки в рядку

А Б В Г

А здавати іспит
Б приймати участь
В зачинити двері
Г відповіді співпадають

ЗАВДАННЯ НА ВСТАНОВЛЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ

8. Установіть відповідність: до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний варіант, позначений буквою.

Форма дієслова	***Приклад***
1 інфінітив	**А** вишита
2 дієприслівник	**Б** читаючи
3 дієприкметник	**В** морозить
4 безособове дієслово	**Г** чекати
	Д друкує

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ

9. Перепишіть речення, виправивши у ньому орфографічні помилки.

Живе у душах біль, який негоють рани.

Клас_____	Прізвище, ім'я _____	Дата _____	Варіант 1

ДІАГНОСТУВАЛЬНА РОБОТА № 2 (ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ)

Дієприкметник

ЗАВДАННЯ З ВИБОРОМ ОДНІЄЇ ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ

1. Лише дієприкметники записано в рядку

А	Б	В	Г

А мелений, олов'яний, посивілий
Б спечений, зламаний, бабусин
В зблідлий, природний, шитий
Г скутий, скошений, прочитаний

2. Лише пасивні дієприкметники подано в рядку

А	Б	В	Г

А куплений, крокуючий
Б засмаглий, очікуючий
В побілений, принесений
Г кинутий, обважнілий

3. Прочитайте речення.

Нескінчен(1)ий степ постав перед очима мандрівників: створен(2)а природою картина незоран(3)ої землі із нескошен(4)ими буйними травами заворожувала.

Подвоєні літери треба писати на місці цифри

А	Б	В	Г

А 1
Б 2
В 3
Г 4

4. Позначте рядок, у якому НЕ з дієприкметником потрібно писати разом

А	Б	В	Г

А рушник не/вишитий
Б не/вишитий рушник
В не/вишитий мною рушник
Г рушник не/вишитий, а мережаний

5. Не потребує редагування словосполучення у варіанті

А	Б	В	Г

А бувший спортсмен
Б наступаючий рік
В руйнівний вітер
Г слідуючий день

6. Роль присудка дієприкметник виконує у реченні

А	Б	В	Г

А Вишиванка – це вишита візерунками сорочка.
Б Рушник, вишитий руками матері, оберігає дитину від зла та нещастя.
В Вишитий рушник – узірець людської працьовитості.
Г Сорочка в нього була вишивана та вимережана.

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ

7. Перепишіть речення, виправивши пунктуаційні помилки.

У збірку «Поезії» Ліни Костенко ввійшло все краще створене на той час поетесою.

8. Відредагуйте та запишіть речення.

Бажаючі відпочити в горах готувалися до походу.

9. Складіть і запишіть речення з дієприкметником *створений*, увівши його в дієприкметниковий зворот.

Клас_____	Прізвище, ім'я _____	Дата _____	Варіант 2

ДІАГНОСТУВАЛЬНА РОБОТА № 2 (ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ)

Дієприкметник

ЗАВДАННЯ З ВИБОРОМ ОДНІЄЇ ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ

1. Дієприкметники є в усіх рядках, ОКРІМ

А Б В Г

А згорнутий, зораний, чорний
Б привезений, крокуючий, пожовклий
В посинілий, насипаний, прив'язаний
Г зроблений, обважнілий, обтесаний

2. Лише активні дієприкметники подано в рядку

А Б В Г

А штурмуючий, створений
Б синіючий, зів'ялий
В атакуючий, виполений
Г блукаючий, запряжений

3. Прочитайте речення.

Незрівнян(1)ий талант змушував глядача вслухатися в кожне сказан(2)е слово, кожну висловлен(3)у думку визнан(4)ого актора.

Подвоєні літери треба писати на місці цифри

А Б В Г

А 1
Б 2
В 3
Г 4

4. Позначте рядок, у якому НЕ з дієприкметником потрібно писати разом

А Б В Г

А трава не/скошена
Б не/скошена ніким трава
В не/скошена трава
Г трава не/скошена, а зрізана

5. Не потребує редагування словосполучення у варіанті

А Б В Г

А гальмівний механізм
Б оточуюче середовище
В відпочиваючий студент
Г діючий закон

6. Роль присудка дієприкметник виконує у реченні

А Б В Г

А Високо вгорі розташувався широкий виступ, огороджений чагарниками.
Б Розкішний сад був огороджений.
В Над самим Дніпром на горах, огороджений валами, Київ виріс і розцвів.
Г Де-не-де попадають невеличкі галявини з житом, огородженим від дороги жердинами.

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ

7. Перепишіть речення, виправивши пунктуаційні помилки.

В дні прожиті печально і просто все було як незайманий сніг.

8. Відредагуйте та запишіть речення.

Під час перегляду новин у бігучому рядку я прочитала цікаву інформацію.

9. Складіть і запишіть речення з дієприкметником *написаний*, увівши його в дієприкметниковий зворот.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА 3

УКРАЇНСЬКА МОВА.
Діагностувальні та підсумкові тематичні роботи для перевірки знань

Діагностувальна робота № 1 (тестові завдання)
Дієслово 5

Діагностувальна робота № 2 (тестові завдання)
Дієприкметник 9

Діагностувальна робота № 3 (тестові завдання)
Дієприслівник 13

Діагностувальна робота № 4 (тестові завдання)
Прислівник 17

Діагностувальна робота № 5 (тестові завдання)
Службові частини мови. Вигук 21

Підсумкова тематична робота (тестові завдання) №1
Дієслово 25

Підсумкова тематична робота (тестові завдання) № 2
Правопис дієслів 29

Підсумкова тематична робота (тестові завдання) № 3
Дієприкметник 33

Підсумкова тематична робота (тестові завдання) № 4
Дієприслівник 37

Підсумкова тематична робота (тестові завдання) № 5
Прислівник 41

Підсумкова тематична робота (тестові завдання) № 6
Прийменник. Сполучник 45

Підсумкова тематична робота (тестові завдання) № 7
Частка. Вигук 49

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА.
Діагностувальні та самостійні роботи для перевірки знань

Цитатний літературний диктант № 1
Пісенна лірика 53

Літературний диктант № 2
Іван Франко «Захар Беркут» 55

Літературний диктант № 3
Андрій Чайковський «За сестрою» 57

Літературний диктант № 4
Григір Тютюнник «Климко» 59

Літературний диктант № 5
Наталка Малетич «Щоденник ельфа» 61

Літературний диктант № 6
Андрій Кокотюха «Гімназист і Чорна рука» 63

Літературний диктант № 7
Катерина Штанко «Дракони, вперед!» 65

Літературний диктант № 8
Всеволод Нестайко «Тореадори із Васюківки» 67

Літературний диктант № 9
Валентин Чемерис «Вітька + Галя, або Повість про перше кохання» 69

Літературний диктант № 10
Олесь Бердник «Хто зважиться — вогняним наречеться» 71

Підсумкова тематична робота № 1 (тестові завдання)
Пісенна лірика 73

Підсумкова тематична робота № 2 (тестові завдання)
Історичне минуле України 77

Підсумкова тематична робота № 3 (тестові завдання)
Ми — українці
Твір на тему «Мій перший день перемоги» 81

Підсумкова тематична робота № 4 (тестові завдання)
Характер і доля людини
Краса людських взаємин 83

Підсумкова тематична робота № 5
Літературний детектив 87

Підсумкова тематична робота № 6 (тестові завдання)
Пригоди і гумор
Фантастичні пригоди та фентезі 89